

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4331/2020
24.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца Д.О.О. „Екоградња-пројект С.Г.“ са седиштем у Ковину, чији је пуномоћник Никола Мађинца, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4671/18 од 11.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4671/18 од 11.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву П 436/17 од 23.02.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име штете исплати износ од 13.000,00 динара, са законском затезном каматом од 28.05.2017. године до исплате; да се утврди да је тужена, преко свог органа - судије Привредног суда у Панчеву, дискриминаторски поступала према тужиоцу у поступку који се водио у предмету П 736/2010, на тај начин што: поступајући судија, и поред указивања тужиоца, није хтео да испуни своју дужност прописану чланом 103. став 6. Закона о парничном поступку да одбаци одговор на тужбу туженог Фонда за грађевинско земљиште, путеве и комуналну потрошњу Општине Ковин од 07.09.2010. године, обзиром да одговор на тужбу није садржао све што мора да садржи у смислу члана 100. став 2. ЗПП; што је судија, након пријема незаконитог одговора на тужбу, заказао рочиште за главну расправу за 04.11.2010. године, иако је био дужан и обавезан да у ситуацији када се не заказује припремно рочиште, донесе пресуду због пропуштања у смислу члана 338. ЗПП; што је судија оставио у правном промету ништаван -неважан документ - одговор на тужбу од 07.09.2010. године, иако је противан језичкој, јасној и прецизној норми из члана 100. став 2. ЗПП и принудној норми члана 285. ЗПП, као и устаљеној судској пракси и добрим обичајима; што је судија подржао ништавну неважну правну радњу изјављивања одговора на тужбу од 07.09.2010. године као захтев и да се утврди да су наведена поступања органа тужене противправна, неморална и несавесна. Ставом другим изреке, одбачена је тужба у делу захтева којим је тражено да се утврде као

истините и тачне чињенице: да је тужилац поднео тужбу Привредном суду у Панчеву против Општине Ковин и Фонда за грађевинско земљиште, путеве и комуналну потрошњу Општине Ковин за накнаду штете у висини од 39.616.422,05 динара, заведену под пословним бројем П 736/2010; да је Привредни суд у Панчеву, након што је запримио тужбу донео решење од 05.08.2010. године којим је наложио туженом Фонду за грађевинско земљиште, путеве и комуналну потрошњу Општине Ковин, као туженом другог реда, да у року од 30 дана од пријема тужбе, са прилозима, поднесе одговор на тужбу у писаном облику, да одговор на тужбу мора да садржи друге податке из члана 100. ЗПП које мора имати сваки други поднесак да би се по њему могло поступати, као и упозорење да ће, ако тужени не поднесе одговор на тужбу у року одређеном решењем, суд донети пресуду због пропуштања, да је лице које се појављује као законски заступник дужно да приликом предузимања прве радње у поступку докаже своје заступничко својство и да је пуномоћник дужан да приликом предузимања прве радње у поступку поднесе пуномоћје; да је Фонд за грађевинско земљиште, путеве и комуналну потрошњу Општине Ковин доставио путем пуномоћника адвоката Мичовић Драгана из Ковина одговор на тужбу 07.09.2010. године; да одговор на тужбу не садржи све што по самом закону мора да садржи у смислу члана 100. став 2. ЗПП; да поступајући судија није заказао ни одржао припремно рочиште; да иако припремно рочиште није одржано судија није хтео да поступи по свом правноснажном решењу и донесе пресуду због пропуштања, већ је заказао рочиште за главну расправу 04.11.2010. године, а након тога поступак трајао непуне три године као и да се утврди истинитост напред наведених изложених чињеница. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4671/18 од 11.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у поступку пред Привредним судом у Панчеву П 736/2010 водио спор против Општине Ковин и Фонда за грађевинско земљиште, путеве и комуналну потрошњу Општине Ковин, ради накнаде штете.

Тужбени захтев за утврђење дискриминаторског поступања заснива на тврдњи да је тужена преко свог органа - поступајућег судије Привредног суда у Панчеву у предмету П 736/2010 извршио дискриминацију према тужиоцу на тај начин што је судија у поступку поступао у корист туженог Фонда за грађевинско земљиште, путеве и комуналну потрошњу Општине Ковин, те супротно Уставу и Закону о парничном

поступку спровео радње које по закону није смео да спроведе у корист овог туженог, на тај начин што није одбацио одговор на тужбу овог туженог, иако исти није испуњавао услове уредности из члана 100. ЗПП, што иако су за то били испуњени законски услови није донео пресуду због пропуштања, већ је заказао рочиште за главну расправу, без претходно одржаног припремног рочишта.

На утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применили материјално право из одредби Закона о забрани дискриминације, Устава Републике Србије и одредбе Закона о парничном поступку и оценили да је тужба у делу захтева за утврђење чињеница недозвољена, а да је тужбени захтев за утврђење дискриминације неоснован, јер се радње које је тужилац означио као дискриминаторско поступање не могу квалификовати као дискриминација и дискриминаторско поступање у смислу члана 2. Закона о забрани дискриминације.

Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/2009).

У члану 21. Устава утврђено је да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације (став 2.), те да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (став 3.).

У члану 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је у ставу 1. прописано да ће се свако право које закон предвиђа остваривати без дискриминације по било ком основу, као на пример по раси, боји коже, вероисповести, политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу, а ставом 2. истог члана прописано је да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима који су поменути у ставу 1.

Појам дискриминације и дискриминаторског поступања садржан је у члану 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, који под наведеним појмовима подразумева свако неоправдано прављене разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давања првенства), у односу на лица или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и у другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Као облици дискриминације предвиђени су непосредна и посредна дискриминација, повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање и понижавајуће поступање (члан 5.), док су посебни случајеви дискриминације прописани одредбама члана 15. до 27, па је тако одредбом члана 15. прописано да свако има право на једнак приступ и једнаку заштиту својих права пред судовима и органима јавне власти.

Правилно су нижестепени судови применили наведене законске одредбе, када су одбили тужбени захтев, јер поступање органа тужене, које тужилац описује као дискриминацију, не испуњава услове за тражену судску заштиту по одредбама Закона о забрани дискриминације.

Тужилац није у складу са правилом о терету доказивања из члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације учинио вероватним да су процесне радње суда, конкретно предузете односно пропуштене у парничном поступку у предмету Привредног суда у Панчеву П 736/2010, које су повод тражене заштите, утицале на ток и исход поступка и остварење његових права у њему, те да је узрочно последично таквим процесним радњама према тужиоцу учињен било који облик дискриминације.

Судске одлуке донете на основу Устава, закона и других општих аката нису акти дискриминације нити поступање судова приликом одлучивања може да буде дискриминаторско поступање. У смислу члана 145. став 4. Устава Републике Србије правилност и законитост судских одлука може преиспитивати само надлежан суд у законом прописаном поступку. Дакле, у поступку заштите од дискриминације не може се оцењивати правилност поступања суда у појединим судским поступцима, већ законитост и правилност поступања може бити преиспитана само од стране надлежних судов у поступцима по правним лековима, односно у поступку по захтеву за заштиту права на правично суђење пред Уставним судом.

Зато тужбени захтев који је одбијен нижестепеним пресудама не ужива тражену заштиту у смислу члана 43. наведеног закона, па нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правилна је одлука о одбачају тужбе у делу којим се тражи утврђење чињеница везаних за поступак у којем је, према наводима тужбе, тужиоцу учињена дискриминација, у смислу члана 194. став 1. и 3. ЗПП.

За своју одлуку нижестепени судови су у пресудама изнели детаљне, свеобухватне и правилне разлоге, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је, сматрајући да ревизијом тужиоца није доведена у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, на основу члана 414. ЗПП, одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија,
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**